

en sànscrit, i així és en efecte: degué ser *sarka* en eslav comú, *sraka* en paleoslau, car a això correspon, segons el descabellament fonètic normal de les llengües eslaves, el nom de la garsa en totes elles: rus *soróka*, sbcr. *sràka*, txec *straka* etc.; i segons la indicació unànime dels diccs. etimològics de totes elles (Pokorny, Walde, Boisacq, Uhlenbeck, Bender) el mot tenia *ḡ*-inicial. I era la correspondència del scr. *ḡārikā* que segons les descripcions de la literatura hindú era la varietat de garsa pròpia de la Índia («die indische Elster»).

Es tracta d'amplificacions radicals de la gran arrel comuna indoeuropea *ḡER/ḡOR-* que, en forma nua, o amb altres amplificacions consonàntiques, va donar el gr. *χόραξ* 'corb', ll. *corvus*, id. *cornix* 'cornella' etc.; i, en forma nua, el scr. *ḡāriḥ* fem., també nom d'un ocell d'aquest grup, no tan ben precisat. Les formes baltoeslaves i la índica, que denominen precisament la garsa, presenten com a consonant amplificadora una *-k-* que en llengües de *satəm* ha de venir de *ḡ^w*; hi ha una lleu discrepància formativa entre la terminació sànscrita *-ika* i la baltoeslava *-ka*, i així no ens forcem gens admetent que també hi hagué *-ḡ^wīā*. A l'extrem occidental d'aquest vast domini que s'allarga des de l'Elba fins al Volga, i quasi sense interrupció fins al Ganges, hi havia els sorotapes, que ja tenien fonètica de *centum* (recordem el cas de les *kantas niskas* a les làmines d'Arles, amb *kanta* 'santa'=esl. *svjatoj*, lit. *šventas*, irani *spanta*). Ja és, doncs, d'esperar una base *ḡARK^wīā*, que els sorotapes pronunciarien **KARKīā*, i que dóna sense dificultat el cat. i gascò *garça*.

El cast. *garza* 'agró' (antigament *garça*), gall-port. *garça*, no n'és més que un homònim designant un altre ocell ben diferent (camallarg d'aiguamolls o terra marina), per al qual bastaria remetre a *DCEC* (GARZA): aquest és un cèlt. *KARKīā*. És característic que ací, com en tants afers pre-romans, s'oposin els elements sorotàptics del cat.-oc. als elements cèltics del castellà i el gallec.¹³

DERIV.: Faig ací referència a la derivació possible que hauria tret el cast.-port. *ojos garzos, olhos de garça*, del nom de la *garza* 'agró', de la qual parlo en el *DCEC* II, 709b49ss. i n. 4 (veg. també el que en diuen Frazão de Vasconcellos, *RLus*. xxviii, 265; Cabrera, *Dicc. de Etim.*, s.v.; Sainéan, *ZRPb*. xxx, 566-7; Brüch, *ZRPb*. LI, 500-1), i cat. ant. *ulls gaços* [Eiximenis, Alcoatí, *AlcM*, s. v. *gas*],¹⁴ però avui a Benicàssim diuen *cabra garsa* (amb *r*) a «la que té els ulls blancs» (*B DLC* IX, 208).

Garser. Gårsera (?). *Garset*, de *garsa* 'agró'. *Garseta* [1358] d'allí també, i veg. l'explicació dels sentits translàtics en *AlcM*; accs. 2-3: «molts ex-vots de plata són de data ja antiga, i és curiós veure els home-nets vestits a l'ample i amb sa *garseta* feta, taïats en planxilla de plata», *Arx. Ll. Salvador* (p. 60); acc. 4b: «un parent adroguer cerca en el paperam una indiscreció que, destinada simplement a fer-li *garseta*, el posarà en el camí del suplici --- pica l'home massa alt en les seves malícies --- i atribueix a --- els déus la dèria d'un trist estornell», Coromines (*Prometeu*, 60

cap. 8, v. p. 152); cf. fr. nàutic *garcette* «qu'on passe par l'oeil de pie, petit trou percé dans la voile» (Ozan, 1691; Littré). *Garsó* 'garsa petita' (*Altea*). *Garsolí*. *Garsot*. *Garsota* [S. xvi].

¹ La lamentable confusió que fa *AlcM* entre els dos noms fa inutilitzables les dades dialectals que dóna en aquest article. De tota manera (s. v. *agró*) dóna *agró* (ultra l'ús en Llull etc.) com el nom menorquí i eivissenc, i fins i tot mallorquí per a 'Ardea purpurea'. Segons el *DAmen.*, *garsa* és també *Ardea cinerea* (cast. *garza real*) i *Ardea vipio*. Val a dir que *AlcM* no és l'únic que fa tal confusió (també Baist, *ZRPb*. vi, 420, i Sainéan, *ZRPb*. xxx, 669, 676-7).—

² «Que no prendo *pic* ni *agassa* / ni altr' auzel que mal li fassa». Però *pic* mai és sinó adj., no pas subst., i el que usa Daudé en l'altre passatge és el conegut *piga*, segons el mateix Raynouard. Potser hi hagi alteració d'un text comprensible «*piga, pigassa*, ni altr' auzel ---», i un copista modern ho hauria interpolat amb canvi de dues lletres: transposant la *-a* de *piga* i canviant la *p-* en *n-*, per fer-hi entrar el mot *agassa* que li era familiar.—³ M-L. posa *agāza* amb un signe de llarga, com volent donar entendre que s'accentuava en la síl·laba *ga*; la forma documentada és *agazza* i és clar que no hi ha altra accentuació imaginable de *agalstra* ni d'aqueixa altra forma, en un parlar germànic, que en la *a-* inicial. No estàn aquí, però, les dificultats grosses.—

⁴ Brückner (*Z. f. Vgl. Sprf.* xxxiv, 350) suposa un diminutiu hipocorístic, admetent que *-zza* amb aquest caràcter fos sufix també possible en baix-alemany. És veu que Kluge no hi creia, perquè va suggerir un gòt. **GAGATJA*. Però aquest nom de la garsa només és conegut en alt-i baix-alemany, res d'això en escandinau i ni tan sols en frisó, i si bé existí *agu* en anglo-saxó, això ja és una forma completament diferent. És, doncs, un recurs audacíssim suposar que hi hagués tal cosa en gòtic. És veritat que s'ha citat un angl. *bagges*, però sembla que la base d'això és principalment la petició de principi que hi ha un fr. ant. *açace* que ve del germànic: cercle viciós. La base en anglès no se sap si és alguna dada esporàdica, no ben concretada, però el que està ben concretat és que hi ha un angl. antiq. (avui encara escocès) de la forma *baggis* sí, però amb el significat de 'plat consistent en els menuts de l'ovella picolats i bollits en l'estómac del mateix animal', documentat des del S. xv: el diccionari d'Oxford ho declara d'origen desconegut i Onions fa aproximadament el mateix (si bé reporta en to escèptic la pensada que això hagués estat antigament un ús figurat del nom francès de la garsa). Però és evident que això és el fr. *hachis* que significa el mateix (derivat de *hacher* 'destralejar, picolar', germ. *hacken*), si bé amb ultracorrecció normanda *hakis*.—⁵ Es nota que aquesta arrel té escassa representació en germànic (només *IEW*, 18.31, 19.4-7, 19.17, 20.8).—⁶ D'altres creuen, com Bloch, que hi hagué influència de *agasse*, però només per etimologia popular. Això es basa en les paraules de